

Förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet
och Vänsterpartiet till
Mål – och budget 2019-2021
för Bollebygds kommun

Antagen av kommunfullmäktige xx-xx-xx

Vision, styrmodell och mål

Vision 2025

Bollebygds kommuns vision

Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge

Bollebygd med 12 000 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygd är människorna trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetter flygplats och Göteborgs Hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner. Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. En ny styrmodell fastställdes i början på 2016.

Övergripande mål, nämndmål och nyckeltal

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut. För att begränsa antalet nämndmål kompletteras nämndmålen med ett antal nyckeltal.

Nedan redovisas av kommunfullmäktige angivna nämndmål 2019 kopplat till kommunens övergripande mål.

Ökat arbetsdeltagande

Kommunstyrelsen

- Kommunen ska uppnå högt eller mycket högt betyg för samtliga områden i SKL:s öppna jämförelser om Företagsklimatet till år 2022.
- Sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder)
Speciellt fokus på traditionella kvinnodominerade arbetsplatser. Där vi ser en hög sjukfrånvaro. Viktigt att inte enbart se på åtgärder på individnivå utan även uppmärksamma strukturella orsaker.
- -Genom ökad digitalisering ska kommunen bidra till att invånare och företag får förbättrad service, högre effektivitet i ärendeprocesser och ökad transparens

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Skapa ökade möjligheter till sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Andel hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 95 procent vid utgången av år 2020.

Trygga och goda uppväxtvillkor

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan.
- Alla barn ska ha tillgång till en förskola där verksamheten är lärorik samt tillförsäkras en miljö som präglas av trygghet och studiero.
- Alla elever i fritidshemmet ska ha tillgång till en verksamhet där deras utveckling och lärande stimuleras samt erbjuder dem en meningsfull fritid och rekreation.
- Kommunen ska tillse att det finns tillgång till familjehem, hem för vård och boende och stödboende i egen regi.
- Alla skolor och förskolor ska ha möjlighet att arbeta med någon form av utomhuspedagogik med tillgång till skolskogar eller liknande.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Främja goda matvanor i verksamheterna förskola/ skola i samverkan med BON.
- Andel ekologiska livsmedel, av totalt livsmedelsinköp i verksamheterna, ska fortsätta att öka och inte understiga 50 % vid utgången av 2020.
- Skapa fler säkra och trygga stråk för gående och cyklister.

Åldrande med livskvalitet

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Äldre ska kunna åldras med bibehållet oberoende
Utveckla förutsättningarna för ett gott åldrande med god hälsa

Andelen äldre ökar och fler än någonsin får uppleva hundraårsdagen. Det finns goda

belägg för att hälsofrämjande aktiviteter sent i livet ger positiva effekter på äldres möjligheter att bevara sin goda hälsa.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Fler av kommunens lokaler ska vara tillgänglighetsinventerade, åtgärdade och inlagda i VGR:s tillgänglighetsdatabas
- Andel personer som ser fram emot måltiden (kundnöjdheten) mitt på dagen ska öka inom äldreomsorgen, i samverkan med BON.

Hållbar livsmiljö

Kommunstyrelsen

- Utbudet av kollektivtrafik ska öka.

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Anhörigstödet ska utvecklas.
- Antalet kulturaktiviteter i kommunen ska öka
Kulturen skapar ett gemensamt sammanhang för våra invånare som främjar tillhörighet och breddade kunskaper. Kommunen ska aktivt samarbeta med regionens kulturutbud för att kunna ta del av dess resurser.
- Verksamheterna ska skapa en tillgänglig miljö utifrån var och ens egna möjligheter
- Ökat samarbetet med idrotts- och fritidsföreningar, byalag, pensionärsorganisationer, kyrkor och andra utvecklingsgrupper. *Utveckla forum för återkommande dialog.*

Samhällsbyggnadsnämnden

- Kommunala miljöer för barn och unga ska vara giftfria
- Vid planläggning och exploatering ska blandning av bostäder med olika storlek, upplåtelseform, arkitektur och funktion eftersträvas. Särskilda boendeformer ska integreras.
- Värna vårt vatten för framtida generation.
- Förbättra kommunens beredskap för klimatförändringar.

Nyckeltal

Tabell 1 Nämndernas nyckeltal 2018

Nämnd	Nyckeltal	Aktuellt värde	Datum för värde	Grön	Gul	Röd
KS	Befolkningsutveckling, %	3,7%	20161231	>2	1,3-1,9	< 1,2
KS	Arbetslöshet 16-64 år, %	1,7%	20161231	<3	3-4	>4
KS	Arbetslöshet 18-24 år, %	1,7%	20161231	<4	4-5	>5
KS	Hållbart medarbetarengagemang	77	2016	>80	65-79	<64
KS	Trygg och säker kommun (ranking)	10	2016	<25	25-100	>100
KS	Antal anmälda fall av skadegörelse per 1000 invånare	5,5	2015	<5	5-10	>10
SBN	Utläckage vattenledningsnäten: - Olsfors - Töllsjö -Bollebygd	49 % 18 % 12 %	2017	<20	20-30	>30
SBN	Andel nöjda kunder av dem som varit i kontakt med kommunen i tekniska frågor ska minst ligga över snittet i riket (53%) Källa: Kritik på teknik	53	2015	>55	50-55	< 50
SBN	Mängd insamlat hushållsavfall (kg/person). Källa: avfall web	482 kg	2017	<416	416-520	> 520
SBN	Andel av kommunens tjänstefordon som är miljöklassade	18,2 %	2017	>25 %	10-24 %	< 10 %

BON	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	13,6	2017	>17	14-16	<13
BON	Meritvärde i år 9, lägeskommun, genomsnitt 17 ämnen	247,7	2018	>225	215-224	<214
BON	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	82,5	2017	>81 %	78-80	<77 %

BON	Invånare 16-64 år som är arbetslösa el. i konjunkturberoende program, andel	3,5	2017	< 5,0	5,1–5,9	>6,0
BON	Utförd och dokumenterade smärtskattningar med validerat instrument sista levnadsveckan , andel i %.	76,2	2018	> 75%	42-74	< 41 %
BON	Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	11	2016	>25	16-24	< 15
BON	Anställda i förskolan, andel (%) årsarbetare med förskolläraexamen	67	2017	>75	41-74	<40
BON	Brukare med mer än 120 timmar/månad hemtjänst	11	2018	>1	1-2	< 3

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning":

"Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar:"

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller ej krävs att det formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten står i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Kommunfullmäktige beslutar i budget om övergripande mål för respektive styrelse och nämnds verksamhet vilka är i av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

Kommunstyrelsen

- Det ekonomiska resultatet ska motsvara minst 2 procent av intäkterna för skatter och generella statsbidrag. Resultatet inräknat tomtförsäljningsintäkter ska minst motsvara 3 procent.
- Över tid ska minst 40 % av kommunens investeringar finansieras med egna medel

Bildnings- och omsorgsnämnden

- All verksamhet skall så långt som möjligt bedrivas inom kommunen. Hemmaplanslösningar ska eftersträvas och ökas kontinuerligt, så att alla kommuninvånare i möjligaste mån kan erbjudas verksamhet i hemkommunen

Ekonomi

Intäkter under planperioden 2019-2021

2.1.2 Skatter och statsbidrag 2019-2021

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas i detta dokument uppgå till 9 197 den 1:e november 2017, vilket motsvarar en ökning med 113 invånare jämfört med 1:e november 2016. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2017-08-17. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21,59.

Tabell 2: Skatter och generella statsbidrag 2018-2020 (tkr)

År	2019	2020	2021
Invånare, 1 nov föregående år	9 400	9 540	9 685
Utveckling skatteunderlag %	3,3 %	3,3 %	3,9%
Förvärvsinkomster, skattekoronor	2 122 253	2 192 287	2 277 787
Skattesats	21,59	21,59	21,59
Skatteintäkt, tkr	458 194	473 315	491 774
Inkomstutjämning	65 060	67 226	69 874
Regleringsbidrag/ avgift, tkr	4 105	6 662	6 135
Kostnadsutjämning, tkr	1 634	1 650	1 665
LSS-utjämning tkr	-3 413	- 3 445	-3 479
Kalkyl Kommunal fastighetsavgift	18 778	18 778	18 778
Del av välfärdsmiljarderna	1 906	1 900	1 900
Summa skatter och statsbidrag, tkr	546 275*	566 086	586 647

Syftet med utjämningssystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Inkomstutjämning utjämnar skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting. Från 2005 är det staten som genom ett bidrag betalar huvuddelen av inkomstutjämnningen. Systemet utgår från det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattekraften). Underlaget för kommuners inkomstutjämning beräknas som skatteutjämningsunderlaget minus kommunens eget skatteunderlag. Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa.

Regleringsbidrag: statens finansiering av inkomstutjämnningen styrs av utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget. Eftersom staten inte vet på förhand vad kostnaden för inkomstutjämnningen blir ingår i utjämningsystemet en regleringspost i form av regleringsbidrag/regleringsavgift. Denna post används för den ekonomiska regleringen av den kommunala finansieringsprincipen samt för att reglera effekterna av andra åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget.

Kostnadsutjämnningen syftar till att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Utjämnningen ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera denna service, det vill säga sådana skillnader som inte kommuner och landsting inte själva kan råda över. Utjämnningen ska däremot inte ske för kostnadsskillnader som beror på skillnader i vald servicenivå, kvalitet, avgiftssänkning och effektivitet.

Del av de välfärds miljarderna avser den som fördelas efter flyktingmottagande, delen som fördelas efter antalet invånare ingår under inkomstutjämnning.

**) I förslaget till driftbudgetramar (sid12) har skatter och statsbidrag beräknats till*

550 mnkr, skillnaden mot tabell 2 beror på att i tabellen saknas medel för kommuner som

växer mer än 1,2 % samt utlovade extra statsbidrag, dessa två poster har uppskattats till

ca 3,7 mnkr. Dessutom tillkommer intäkter för tomtförsäljning på ca 6 mnkr.

Driftbudgetramar 2019

Aktuell budget

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

Befolkningsförändringar

Bildnings- och omsorgsnämnden kompenseras för ökade volymer inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg.

För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet. Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar hanteras särskilt. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2019.

Tabell 4: Aktuella prestationer i budgetramar 2019

Prestationer	2018	Förändring	2019
Förskola	560	15	575
Fritidshem	560	3	563
Förskoleklass	135	-2	133
Grundskola inkl särskola	1 160	13	1 173
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	338	5	343
Hemtjänst	130	15	145
Särskilt boende	78	2	80

Utöver dessa ökade prestationer tillförs Bildnings- och omsorgsnämnden medel för fler insatser inom LSS. Totalt uppgår ersättningen för befolkningsförändringar till 10 000 tkr för bildnings- och omsorgsnämnden.

Övrigt, konsekvenser av fattade beslut

Även övriga nämnder påverkas av att kommunen växer, följande bör tillföras budgeten 2019:

- Volymökning IT, - **300 tkr (KS)**
- Lokalhyra, -**3 300 tkr (KS)** (Hembygdsvägen, Solviken , HVB –hemmet)
- Exploateringsingenjör, -**400 tkr (fr o m 1/7) (SBN)**
- Parkskötsel, -**300 tkr (SBN)**
- Kost, städ, -**400 tkr (BON)**
- Hyra paviljonglösning, -**3 600 tkr (BON)**

Tidigare ersättning till samhällsbyggnadsnämnden, detaljplan Rinna 500 tkr dras från ramen
(medel av engångskaraktär).

Medel för skolskjutsar och nämndadministration flyttas från kommunstyrelsen till bildnings- och omsorgsnämnden 6 850 tkr och samhällsbyggnadsnämnden 250 tkr.

Politiska prioriteringar

För ökad satsning på digitalisering avsätts 1,0 mnkr till kommunstyrelsen som ett första steg mot en effektivare verksamhet. Medlen kan nyttjas inom samtliga verksamheter efter prioritering av utvecklingsenheten. Ytterligare 1,0 mnkr avsätts på investeringsbudgeten.

Kommunstyrelseförvaltningen erhåller 600 tkr under åren 2019 – 2020 för en projektanställning avseende arbetet med heltid som norm samt projektet Positiv rörelse som syftar till ska främja ett hållbart arbetsliv för att minska den psykiska ohälsan hos kvinnor och män i arbetslivet, framförallt inom kontaktyrken.

För att ta fram, arbeta med och följa upp kommunala miljömål tillförs kommunstyrelsen 200 tkr.

1,0 mnkr avsätts årligen från och med 2019 för minskade barngrupper/ ökad personalbemanning inom förskolan.

1,0 mnkr avsätts till äldreomsorgen för att kompensera bortfallet av statsbidraget, ökad bemanning inom äldreomsorgen som nyttjats mellan 2015-2018.

För att starta en familjecentral tillförs Bildning och Omsorgsnämnden 1,3 mnkr.

En föreningsutvecklare inom enheten kultur och fritid, 400 tkr

Ökad bemanning Krafthuset 200 tkr

200 tkr tillförs BON för sommarjobb ungdomar.

Bollebygds Ridklubb har inkommit med en ansökan avseende byggande av stall samt byggnad för personal och uppehållsutrymmen. Totalt är investeringen på 3,5 mnkr där kommunens bidrag är 1,4 mnkr fördelat på tre år, 2017-2019. I denna budget anslås 492 tkr för 2019.

Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexeras. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkts- och kostnadsslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse).

Förändringsuppdrag

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringskrav. Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad. 2018 är förändringsuppdraget 0,7 % för bildnings- och omsorgsnämnden samt 1,0 % för övriga nämnder.

Tabell 4: Förändringsuppdrag per nämnd 2019

	KS	BON	SBN
Generellt förändringsuppdrag	-565	-3 001	-367

Ofördelad budget

Här reserveras medel som främst är avsedda för att kompensera för oförutsedda kostnader, dock inte volymökningar. Rutinen för att erhålla medel ur denna ofördelade budget är att framställan ska till kommunstyrelsen i god tid före bokslut så att beslut hinner tas innan bokslut behandlas i respektive nämnd. För år 2019 finns medel avsatta för ofördelad budget med 500 tkr.

Lönerörelse

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymme som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar. I budget 2019 uppgår indexeringen för löner till 2,5 procent totalt för kommunen. Denna indexering innebär ett utrymme varierande lönenivåer beroende på prioriteringar av olika yrkesgrupper.

Räntenetto

Här budgeteras kostnader för räntenetto som uppstår med anledning av bland annat lånefinansiering.

Tabell 5: Driftbudgetramar enligt budgetmodell 2019 (tkr)

	Budget 2018	Befolkn förändr	justering	Övrigt	politiska prio	Index	Föränd- uppdrag	Summa
Kommunfullmäktige	-1 390					-27		-1 417
Jävsnämnd	-70							-70
Revision	-825					-16		-841
Valnämnd	-180							-180
Överförmyndare	-765					-15		-780
Bildnings-och omsorgsnämnden	-403 213	-10 000	-6 850	-4 000	-4 100	-2 530	3 001	-427 692
-nämnden								
-bildning								
-omsorg								
Samhällsbyggnadsnämnden	-36 421		250	-700	0	-100	367	-36 604
Kommunstyrelsen	-57 857		7 100	-3 600	-1 800	-550	565	-56 142
Summa	-500 721	-10 000	500	-8 300	-5 900	-3 238	3 933	-523 726
Ofördelad budget								-500
Lönerörelse 2019								-9 000
Anläggningsbidrag								-492
Pensioner m m								-4 000
Räntenetto								-1 400
Summa kostnader								-539 118
Skatter, utjämning och generella statsbidrag								550 000
Nettoresultat								10 882
Nerttoreslutat %								2,0%
Exploateringsintäkter								6 000
Bruttoresultat								16 882
Bruttoresultat %								3,1%

Driftbudgetramar 2019-2021

Tabell 6: Driftbudgetramar 2019-2021 (tkr)

Nämnd	2019	2020	2021
Kommunfullmäktige	-1 417		
Jävsnämnd	-70		
Revision	-841		
Valnämnd	-180		
Överförmyndare	-780		
Bildnings- och omsorgsnämnd	-427 942		
Samhällsbyggnadsnämnd	-36 354		
Kommunstyrelsen	-56 142		
Summa nämnder	-523 726		
Ofördelad budget	-500		
Lönerörelse	-9 000		
Anläggningsbidrag	-492		
Finansförvaltningen	-4 000		
Räntenetto	-1 400		
Summa centralt	-15 892		
Summa verksamhetens nettokostnader	-539 118	-558 000	-579 000
Skatter & Statsbidrag	550 000	570 000	591 000
Budgeterat resultat	10 882	12 000	12 000

2.4 Resultaträkning 2019-2021

Tabell 7: Resultaträkning 2019-2021

Belopp i tkr	Budget 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
Verksamhetens intäkter	120 000		
Verksamhetens kostnader	-629 418		
Avskrivningar	-23 000		
Jämförelsestörande poster	0		
Verksamhetens nettokostnader	-532 418		
Skatteintäkter	458 000		
Generella statsbidrag och utjämning	92 000		
Finansiella intäkter	0		
Finansiella kostnader	-6 700		
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	10 882		
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	10 882	12 000	12 000

Balans- och finansieringsbudget 2019-2021

Tabell 8: Balansbudget 2019-2021 (tkr)

Belopp i mkr TILLGÅNGAR	Budget 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
Anläggningstillgångar	581 156	706 156	850 156
Omsättningstillgångar	117 000	126 000	126 000
SUMMA TILLGÅNGAR	698 156	832 156	976 156
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början	286 000	297 156	309 156
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Årets resultat	10 882	12 000	12 000
Summa eget kapital	297 156	309 156	321 156
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	28 000	30 000	32 000
Summa avsättningar	28 000	30 000	32 000
Skulder			
Långfristiga skulder	273 000	413 000	543 000
Kortfristiga skulder	80 000	80 000	80 000
Summa skulder	373 000	493 000	623 000
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	698 156	832 156	976 156

Tabell 9: Finansieringsbudget 2019-2021 (tkr)

	Budget 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	10 882	12 000	12 000
Justering för av - och nedskrivningar	23 000	24 000	25 000
Justering för gjorda avsättningar	0	0	0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	33 882	36 000	37 000
<i>Förändring av rörelsekapital</i>			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
<i>Förändring av rörelsekapital</i>			
Kassaflöden från den löpande verksamheten	33 882	36 000	37 000
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella tillgångar	-111 280	-182 370	-171 600
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	-0	-0	-0
Försäljning av finansiella tillgångar	0	0	0
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-111 280	-182 370	-171 600
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring långfristiga skulder	60 000	140 000	130 000
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
Kassaflöden från finansieringsverksamheten	80 000	140 000	120 000
Årets kassaflöde	-17 398	-6 370	-4 600
Likvida medel vid årets början	60 000	42 602	36 232
Likvida medel vid årets slut	42 602	36 232	31 632

Investeringsbudget 2019, plan 2020-2021

Kommunen är sedan ett par år tillbaka i en period av stora investeringar. Dessa har bland annat utgjorts av byggnation ny skola, exploateringar m m. Investeringarnas sammanlagda storlek medför att kommunens finansiella ställning försvagas.

Investeringsbudgeten inklusive exploateringar uppgår under de kommande tre åren (2019-2021) till drygt 420 mnkr, att jämföra med kommunens totala anläggningstillgångar vid utgången av 2017, 459 mnkr. Ifall man även tar hänsyn till de investeringar som görs under 2018 kommer de samlade anläggningstillgångarna nästan fördubblas mellan 2018 och 2021.

Eftersom kommunens investeringsutrymme under perioden, det vill säga den andel av investeringar som kan genomföras med egna medel, enligt budget uppgår till 107 mnkr kommer ca 280 mnkr att behöva finansieras genom lån under perioden. Den ingående totala låneskulden vid 2018-års utgång beräknas till 213 mnkr, denna kommer öka till nästan 500 mnkr 2021-12-31.

Tabell 10 Utveckling av låneskuld 2019-2021 (tkr)

	Ingående låneskuld	2019	2020	2021
Upptagande av nya lån		60 000	140 000	130 000
Total låneskuld tkr	213 000	273 000	413 000	543 000

Investeringar och exploateringar för kommande år är budgeterat och planerat enligt nedanstående tabell.

Tabell 11: Investeringsram 2019-2021 (tkr)

Investeringsram tkr	2019	2020	2021
Exploatering			
Kommunstyrelsen			
Bildnings- och omsorgsnämnden			
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad vht			
Samhällsbyggnadsnämnden, avgiftsfinansierad vht			
Summa tkr	111 280	182 370	171 600

Av bilaga 1 framgår hur investeringsramen för respektive år fördelas på investeringsobjekt för perioden 2019-2021.

Bilaga 1

Investeringsbudget (inklusive exploateringar) 2019 samt plan för 2020-2021

Objekt	2019	2020	2021	totalt
<u>Park, fritid</u>				
Tingshusparken	2 500			2 500
<u>Gata</u>				
Kommunala gång & cykelvägar	5 000	5 000	5 000	
<u>Fastighet</u>				
Tillgänglighetsanpassningar	600	600	600	
Ny skola, förskola, idrottshall	10 000	95 000	95 000	350 000
Ungdomsråd Multiarena	500			
Strategiska mark- och fastighetsförvärv	25 000	10 000	10 000	
Ombyggnad brandstation, Bollebygd	2 300			
lordningsställande Hembygdsvägen	10 000			
<u>Kommunkansli</u>				
IT	1 500	2 000	1 500	
Reinvesteringar	600	600	600	
Digitalisering	1 000			
Laddstationer	600	600	600	
<u>Bildnings- och omsorgsnämnden</u>				
Årligt anslag reinvesteringar	1 300	1 300	1 300	
Inventarier HVB-boende	200			
Inventarier LSS-boende	500			
Inventarier förskoleavdelning	150	150		
Inventarier klassrum	100	100		
<u>Samhällsbyggnadsnämnden</u>				
Fiber	700	700		
Årligt anslag reinvesteringar	1 000	1 000	1 000	
System- och uppgraderingskomplettering	300			
Elljusspår Rinna	3 000			
Delsumma skattefinansierad verksamhet	66 850	116 520	115 000	
<u>Renhållning</u>				
Åtgärder på Råssa ÅVC	1 430			13 900
<u>Va</u>				
Reservvattenförsörjning Bollebygd	1 000	7 500	6 500	15 000
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	2 000	5 000		5 000
Övervakningssystem VA-verken	500	500		1 000
Reinvesteringar VA-nät	3 000	3 000	3 000	
Överföringsledn mot Rävlanda (Gryaab) proj	750			
Överföringsledningar		2 500	40 000	100 000

Delsumma intäktsfinansierad verksamhet	8 680	18 500	49 500	
<u>Exploateringar</u>				
Exploatering Prästgården	5 000	5 000		10 000
Exploatering Prästgårdsgärdet/ Fjällastorp	7 000	13 000		10 000
Exploatering Tyftet etapp 3	5 000			
Exploatering Bergadalen etapp 2, VA	3 000	3 000		6 000
Exploatering Bergadalen etapp 2, Gata	5 000	4 000		9 000
Utredning parkeringsdäck	500			
Exploatering Getabrohult/ Grönkullen	5 000	15 000		20 000
Malmgården GC-väg	250	250		500
Malmgården, Gästgivarvägen	3 000			3 000
Järnvägsutredning, resecentrum	500	500	500	1 500
Diverse plan kostnader	1 500	1 000	1 000	3 500
Summa exploateringar	35 750	46 750	6 500	
Totalsumma	111 280	182 370	171 600	

Beslutsförslag

Förslår kommunfullmäktige att besluta:

- Att fastställa vision, mål, nyckeltal och ekonomiska ramar enligt förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.
- Att ge kommunstyrelsen rätt att besluta om tilläggsanslag för ofördelade kostnader upp till det belopp som anges i ovan nämnda budgetförslag.
- Att fastställa utdebiteringen 2019 till 21 kr och 59 öre.
- Att ge kommunstyrelsen rätt att besluta om nya lån upp till 60 mnkr avseende 2019 för att finansiera verksamhetens investeringar.

